

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plac.

Ljubljana
četrt leta
Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 27. maja 1924.

Telefon štev. 552

REV. 63.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani.

V nedeljo se je vršil na Bledu obimpozantni udeležbi iz vseh krajev Slovenije občni zbor Zveze gremijev in zadrug. Zbora se je udeležilo 86 delegatov gremijev, ki je zastopalo nad 8000 trgovcev. Skupščine so se udeležili, poleg gremijskih delegatov, veliki župan g. T. Šporn, dalje dvorni svetnik g. dr. R. Marn, šef oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani, g. dr. F. Windischer, podpredsednik centrale industrijskih korporacij in predsednik Slovenskega trgovskega društva »Merkur«, gg. ing. M. Šuklje in dr. A. Golia za Zvezo industrijev, g. dr. Pless za Trgovsko in obrtniško zbornico, gg. I. Šoštar in M. Oset za Slovensko trgovsko društvo v Mariboru in g. Župančič za Trgovsko društvo v Celju. Skupščino je otvoril zvezni načelnik g. Ivan Jelačin ml. z izbranim nagovorom, nakar so se vrstili krasni programatični pozdravni govori, ki so jih iznesli: g. Fürsager v imenu radovljiškega gremija, g. ing. Šuklje za Zvezo industrijev, župan g. Tomc za občino Bled, veliki župan g. Šporn, dvorni svetnik g. dr. Marn v imenu ministrstva trgovine in industrije, g. dr. Fran Windischer za Slovensko trgovsko društvo »Merkur« in g. dr. I. Pless za Trgovsko in obrtniško zbornico.

Pred prehodom na zvezni red je bila odposlana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru in pozdravna brzojavka ministru trgovine in industrije dr. H. Krizmanu.

Nato je zvezni načelnik g. Ivan Jelačin ml. podal sledeče

Predsedstveno poročilo.

Na zadnjem občnem zboru Zveze gremijev v Ljubljani sprejete resolucije so našle upoštevanja na merodajnih krogih in so danes razen dveh že izvršene. Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo osnovanje blagovne in efektne borze v Ljubljani, kar smo zahtevali v prvi resoluciji in bo borza prihodnji teden že pričela poslovati. Pri borzi se bo osnovalo tudi razodišče, ki bo našemu trgovstvu z ozirom na sedanje počasno reševanje sporov na sodnijah gotovo dobrodošlo. Za našo največjo stroko, lesno trgovino, so že izdelane uzance, ki bodo merodajne za poslovanje na borzi, ker je pričakovati, da se bo na blagovnem oddelku borzni promet z lesom in lesnimi izdelki, ki so naš najvažnejši izvozni predmet, najživahnejše razvil.

Na konferenci trgovskih zbornic in gospodarskih organizacij v Skoplju dne 10. in 11. maja pa je bila po dolgem boju sprejeta tudi resolucija, da se dovoli razširjenje sedanje borzne koncesije v Ljubljani v popolno borzo, ki bi imela poleg blagovnega in efektnega tudi valutni in devizni promet. Finančni minister je v svojem ekspospezu izjavil, da je sicer sedanji čas za reševanje tega vprašanja nekoliko neugoden, da pa ne bo imel nikakih pomislekov proti razširjenju borzne koncesije čim se valutne prilike definitivno stabilizirajo.

Tudi druga resolucija, ki se je nanašala na osnovanje enotnega ravnateljstva za celo železniško omrežje v Sloveniji, je imela popoln uspeh. Omrežje južne železnice je bilo s 1. septembrom 1923 prevzeto v državno

upravo in s 1. januarjem t. l. se je aktiviralo v Ljubljani ravnateljstvo za celo železniško omrežje Slovenije.

Zgradba direktne telefonske linije iz Ljubljane preko Dolenjske na Sušak in Reko je predvidena v sporazumu o poštnem in telefonskem prometu, ki je bil pretekli mesec v Beogradu sklenjen med našo državo in Italijo. Tudi so v budžetu v to svrhu predvideni potrebni krediti in izvršeni načrti ter se bo po obvestilu poštnega ravnateljstva v Ljubljani pričelo z delom takoj, ko bo nakazana potrebna žica. Zaenkrat se mora telefonski promet z Reko vršiti preko Trsta.

Dalje se je doseglo odobrenje, da se bo trasiranje železniške zveze in Kočevja na reško progo, ki je bilo vsled pomanjkanja proračunskih kreditov lansko leto meseca junija brzojavno ustavljeno, dovršilo. Na ta način je tudi tretja sprejeta resolucija v polnem obsegu upoštevana.

Manj razumevanja in upoštevanja pa smo našli pri sestavi državnega proračuna na merodajnih mestih pri odmeri kreditov za naše strokovno šolstvo. Tu ustraja ministrstvo še vedno na popolnoma odklonilnem stališču in ne nudi trgovskim nadaljevalnim šolam niti ene subvencije, ki so jo deležne obrtno nadaljevalne šole. Zveza se je v tem vprašanju obrnila na naše poslance ter jih prosila za intervencijo. Toda tudi to je ostalo brez uspeha. Zato bo treba akcijo za naše strokovno šolstvo še v bodoče vstrajno nadaljevati, dokler tudi v tem oziru ne dosežemo polnega uspeha.

Tudi glede nadaljne resolucije, ki se tiče revizije razvrstitve trgovskih obratov v nevarnostne razrede nezgodnega zavarovanja, ministrstvo za socialno politiko po naši vednosti dosedaj še ni ničesar ukrenilo.

Pač pa se pri pokojninskem zavarovanju, o katerem se je na zveznih sejah opetovano podrobno razpravljalo, pripravila revizija zakona, izvaja redukcija upravnih stroškov, da bi se na ta način ustreglo vsem dosedaj izraženim željam in predlogom interesiranih krogov.

K zadnjim dvem resolucijam, ki se nanašata na presojo prijav za davek na poslovni promet in na ureditev uradniškega vprašanja, me veseli, da vam morem poročati, da smo dosegli remedium ne samo v tem, marveč tudi v mnogih drugih praktičnih davčnih vprašanjih. Tudi uradniško vprašanje je, ako ne v idealni obliki, vendar tako rešeno, da nudi uradnikom zboljšanje materijalnega položaja.

Zveza se veseli teh uspehov, ki so ji v pobudo za nadaljno delovanje. S temi uspehi je sicer izvršen le mali del našega gospodarskega programa in uresničenih le nekaj želj in stremljenj našega trgovstva. Obstojajo pa še pred nami obširne in težke naloge. Toda solidarnost naših stanovskih organizacij in vedno ožji stiki naše Zveze z gospodarskimi korporacijami v ostalih pokrajinah, kakor tudi enodušne manifestacije privrednikov v Zagrebu in v Skoplju so nam porok in jamstvo, da bomo dosegli tudi v ostalem svoje zahteve.

Radi vedno rastočih davčnih bremen je Zveza gremijev posvetila prav posebno pažnjo praksi priredbe davkov v Sloveniji. Zainteresirala je vse

krajevne organizacije, da postavijo pri volitvah v cenilne komisije za dohodnino kot svoje kandidate vsestransko preudarne in o obratnih razmerah v raznih panogah gospodarstva podrobno informirane osebe, da bodo pri današnji komplicirani davčni tehniki v komisijah kos težki nalogi.

Zveza je izdala dalje poučno brošuro za člane cenilnih komisij in z velikim uspehom priredila informativne sestanke komisijskih članov, na katerih jim je bil podan strokovni pregled cenilne in priredbene tehnike in neenakosti cenitev v posameznih davčnih okrajih in gospodarskih panogah. To so bili po večini in pretežnemu številu udeležencev neznani podatki, vsled česar se je moglo dosedaj dogajati, da so bile iste stroke v raznih okrajih popolnoma različno obremenjene. To v letošnjem letu z uspehom pričeto delo bo Zveza v polnem obsegu nadaljevala, da dosežemo pri odmeri davkov pravilno in neugodnim sedanjim poslovnim razmeram bolj odgovarjajočo oceno.

Zvezni tajnik g. I. Mohorič je podal nato

Tajniško poročilo o delovanju Zveze gremijev za l. 1923/24.

S sedanjim občnim zborom stopa Zveza v peto poslovno leto. Delo, ki se je izvršilo v organizatornem oziru v preteklih štirih letih, je znatno prispevalo k tem, da se razmere v trgovini v Sloveniji, če tudi polagoma, vendar vedno bolj in bolj konsolidirajo. Baš v preteklem letu je stabilizacija razmer znatno napredovala. Nastopila je preorientacija našega poslovnega sveta iz razmer deflacije v stabilnejše razmere. Posledice tega prehoda so se jasno pokazale šele v drugi polovici preteklega leta. Prejšnji ogromni naval prijav trgovinskih obrtov je ponehal, število odjav raste in vedno več ljudi, ki so le za poizkus pričeli trgovino, zapušča posel tako, da pričinja število obratov v mnogih strokah padati. Ta proces je pospešila draginja kreditov, vedno rastoča rezijska trgovskega obratovanja, poslovna stagnacija, kakor tudi vedno intenzivnejša kontrola od strani gremijev.

V organizatornem oziru je v zveznem področju omeniti predvsem, da je sklenila trgovska zadruga v Laškem na svojem rednem občnem zboru dne 21. oktobra 1923, da se priklopi h gremiju Celje okolica, ki je na svojem občnem zboru dne 10. aprila spojitve odobril. Istemu gremiju so se priklopili v januarju tega leta tudi trgovci iz rogaškega okraja, ki so bili doslej organizirani v kolektivni obrtni zadrugi v Rogatcu. V črnomeljškem okraju trajajo nasprotstva med metliškimi in črnomeljškimi trgovci še vedno naprej in trgovstvo še ni osnovalo tam svojih samostojnih gremijev, marveč ima v skupnih zadrugah svoje posebne trgovske odseke. Enako je v ljutomerskem okraju, kjer se tudi še ni posrečilo izvesti gremijsko organizacijo. Po ostalih političnih okrajih Slovenije je trgovstvo organizirano v 22 gremijih, ki so razen enega vsi

včlanjeni pri Zvezi ter v treh zadrugah, ki so tudi vse pri Zvezi včlanjene. Gremijske organizacije so v preteklem letu znatno napredovale in razširile svoj delokrog ter se njihova aktivnost in vpliv opaža na vseh poljih gospodarstva in javne uprave. Letošnji občni zbori gremijev so pokazali pregledno sliko živahnega delovanja gremijev, ki so po izvršitvi ožjega stanovskega programa povzeli inicijativo v vseh gospodarskih vprašanjih.

Delovanje v sekcijah se je danes razvilo samo pri nekaterih mestnih gremijih in še to v razmeroma majhnem obsegu. Želeli je, da se strokovno delovanje vsaj v sekcijah spekeristov, lesnih trgovcev in trgovcev z deželnimi pridelki živahneje razvije, da v zvezi z borzo, kakor tudi drugimi izvozniki organizacijami pospešijo razvoj našega direktnega izvoza.

Kakor je razvidno iz obširnih poslovnih poročil, ki sem jih podal na sejah zveznega širšega odbora in ki so bile tudi objavljene v »Trgovskem listu«, je Zveza posvečala pažnjo vsem aktualnim gospodarskim vprašanjem. Prizadevala si je mnogo, da bi dosegla povečanje kreditov in naklonitev podpor za strokovno in nadaljevalno trgovsko šolstvo, kjer pa vsled redukcij v budžetu ni dosegla željenega uspeha.

Zvezna akcija za povišanje vrednosne meje za kompetenco okrajnih sodišč v trgovskih sporih je imela konečno vendarle toliko uspeha, da je baš ta teden izšla v »Uradnem listu« tozadevna naredba ministrstva za pravosodje, ki jo moramo označiti kot prvi del uspeha.

Trgovska bolnišnica in podporna blagajna v Ljubljani se vsled mnogih intervencij dosedaj ni likvidirala. Želja našega trgovstva bi bila, da bi se ta inštitucija spojila s pokojninskim zavodom in tako doseglo posebno inštitucijo za pripadnike trgovskih strok. Zveza je podpirala akcijo za redukcijo uprave pri bolniškem in pokojninskem zavarovanju in vstraja neomajno na svojih tozadevnih resolucijah.

Mnogobrojne so bile akcije Zveze v prometnem oziru. Tu je Zveza predložila ministrstvu spomenico glede potrebe podaljšanja nakladalnih in razkladalnih rokov in računanja kilometrov in tarife borze prekinjenja, ki dosedaj ni bila uvažena, dalje glede dopustitve reekspedicij, kateri je ministrstvo ugodilo. S 15. septembrom povišane železniške tarife so imele za našo razpošiljalno trgovino, posebno za kosovni promet z južnimi kraji, usodopolne posledice. Naša trgovina je vsled tega povišanja, s katerim se je za 26% preseglo zlato pariteto, izgubila v vzhodnih in južnih krajih naše države znatno število svojih prejšnjih odjemalcev na škodo inozemcev, katerim je cenejša in prikladnejša vodna pot po Donavi in preko Soluna na razpolago. Nujno potrebno je, da se čimprej skliče tarifni odbor, da izvede potrebno revizijo sedanjih tarif in omogoči naši trgovini obnovitev zvez s temi za bodoči razvoj naše trgovine najvažnejšimi tržišči.

Po politični rešitvi jadranskega vprašanja prihaja vprašanje gospodarske rešitve in izgraditve naših zvez z Jadransko v odločilni štadij. 16. t. m. se je otvoril direktni železniški promet z Italijo, kar pomeni za našo uvozno in izvozno trgovino zelo važno olajšavo. Pretekli mesec se je otvoril telefonski promet in tudi nova poštna konvencija z Italijo je že sklenjena. Na konferencah v Trstu, ki so se vršile začetkom tega meseca, se je dovolil za tranzitni promet preko železniških prog Slovenije 30% popust napram našim lokalnim tarifam, medtem ko za našo izvozno in uvozno trgovino še vedno nimamo potrebnih eksportnih in pristaniških tarif. To zapostavljanje interesov naše domače trgovine je zelo kvarno in vzbuja najodločnejši protest vseh naših gospodarskih krogov. Z edino našo najbližjo domačo luko Sušakom nimamo primernih tarifnih zvez in razumljivo je, da se pri takih razmerah naši interesi niso mogli tako zanimati za dodelitev skladišč na Delti in Brajdici, kakor bi bilo v interesu našega izvoza. Na Sušaku ni danes v pristanišču niti carinarnice, niti prostih skladišč, niti skladišč za monopolno upravo in paroplovne družbe in vprašanje subvencioniranja naše trgovske mornarice tudi še vedno ni rešeno. Razumljivo je, da pri takih razmerah odteka večina našega prometa na Reko, ki nudi za prevoz po železnici od meje do Reke 50% tarifni popust.

Pri trgovskih pogajanjih z Italijo bo padla odločitev tudi glede našega prometa preko Trsta in Reke in samoumevno je, da je Zveza posvečala rešitvi tega vprašanja vso pažnjo. Zveza je dosegla, da ji je bilo dovoljeno, da se po svojem delegatu udeležijo pogajanj, ki se vršijo že več mesecev v Beogradu. Ta teden so pričela pogajanja za specialno carinsko tarifo, kjer so italijanske zahteve mnogobrojnejše, kot pa naši interesi.

Splošni del trgovske pogodbe z Italijo je že končan in obsega v bistvu le z nekaterimi utesnitvami isto, kar je določala že dosedaj veljavna pogodba med kraljevino Srbijo in Italijo iz leta 1907, odnosno konzularna pogodba iz leta 1879. Po tej pogodbi bo Italijanom dovoljeno začasnno in trajno naseljevanje pri nas, le nakup zemljišč in nepremičnin v pasu 50 km od meje bo vezan na odobrenje vojnega ministrstva. Tudi bo Italijanom dovoljeno izvrševanje obrtov trgovine in industrije pri nas, ako zadosťijo v tuzemstvu veljavnim predpisom in zahtevam.

To ni nikaka nova koncesija, ker so to pravico Italijani imeli že dosedaj in bo itak po naših informacijah sedaj vezana še na posebne pogoje. Naše trgovstvo se mora sprijazniti z novimi razmerami, ki jih bodo prinesle trgovske pogodbe, za katere bo italijanska pogodba postala baza in izhodišče. Uvidevnejši gremiji so vsled tega v pravem razumevanju razmer sklenili povišanje inkorporacijskih pristojbin za inozemce, ki želijo pri nas izvrševati trgovino. In čuditi se moramo upravičeno obrtni oblasti, da ni uvaževala utemeljenih razlogov, ki so bili merodajni gremijem za te sklepe. Popolnoma zgrešeno je iskati v tem porušenju reciprocitete tembolj, ker povsod v inozemstvu srečavamo enake ukrepe napram inozemcem. Prepričani smo, da bo nadzorna obrtna oblast uvaževala sklepe, katerih namen je edino zaščiti našo mlado domačo trgovino pred poplavljenjem od kapitalno močnejše in kupčijsko bolj organiziranih trgovskih družb iz inozemstva.

Računski zaključek za leto 1923.

Dohodki na zvezni dokladi so znašali do konca decembra 1923 leta 66.326 dinarjev, torej približno eno tretjino proračunske doklade v znesku 183 tisoč dinarjev. Celokupni izdatki znašajo 68.466.61 dinarjev.

Zvezno premoženje je znašalo 1. januarja 1923 35.762.97 dinarjev, koncem leta 1923 pa 35.361.22 dinarjev. Danes znaša zvezno premoženje 55.507.69 dinarjev in sicer je vloženi pri Kmetiski posojilnici 54.292.63 dinarjev, pri čekovnem uradu 319.49 dinarjev, medtem ko se nahaja v blagajni 895.57 dinarjev. Pregledovalca računov g. Zebal in g. Kostevc predlagata, da se dá odboru absolutorij in da izreče občni zbor blagajniku g. Verovšku za njegovo vzorno in požrtvalno delo iskreno zahvalo.

Proračun za leto 1924

znaša v izdatkih celokupni iznos 124.500 Din, v dohodkih 189.361.22 dinarjev. Ostala bi proračunska rezerva 64.861.22 Din. Zvezna doklada se je določila, kakor je bila že leta 1921 in 1922 v iznosu 10 Din za neprotokolirane in 20 Din za protokolirane tvrdke. Posamezni gremiji naj v okviru svojega lastnega proračuna priredijo zvezno doklado svojim krajevnim razmeram primerno in plačajo Zvezi sumarični znesek, ki odpade na število včlanjenih tvrdk.

Proračun se je soglasno odobril.

Samostojni predlogi delegatov in gremijev.

Gremij Celje je stavil 10 predlogov, in sicer glede uvedbe prostega nakupa deviz in otvoritve nakazničnega prometa potom čekovnega urada za inozemstvo, dalje glede podpore »Trgovskemu listu«, glede sklicevanja zveznih sej in razpošiljanja sejnih zapisnikov, glede predizobrazbe in oprostive trgovskih učencev, glede obdačitve inozemskih in jezikovne zmožnosti domačih trgovskih potnikov, glede revizije naredbe o državnih praznikih, izpremembe združnega zakona in obrtnega reda ter članstva denarnih zavodov in konsumov pri gremijih, glede enotne ureditve inkorporacijskih pristojbin za celo Slovenijo, kakor tudi glede nujnih izprememb določb poštnega pravilnika za razpošiljanje vzorcev in službe poštnih nalogov. Končno je stavil še predlog glede dovoljevanja trgovskih kreditov direktno pri Narodni banki.

Gremij Maribor je stavil predloge glede znižanja obrestne mere za bančne kredite in denarne vloge ter glede kreditov srednjih in manjših trgovcev direktno pri Narodni banki, kar je specijelno v Mariboru iz nacionalnih razlogov izredno važnega pomena. Nadalje je predlagal enotno ureditev delovnega časa ob cerkvenih praznikih in odpravo gotovih praznikov ter izpremembo faksnih določb za nepravilno zadržane pakete.

Gremij Kranj je stavil sedem predlogov, ki se tičejo decentralizacije bolniškega in nezgodnega zavarovanja, enotne ureditve delovnega časa v trgovskih obratih, uvedbe enotnega praznovanja praznikov v Sloveniji, odprave davka na poslovni promet, kjer se je promet izvršil z izgubo, za ukinitve točarinske takse po tarifni postavki 62. zakona o taksah, znižanja premij in upravnih stroškov pri pokojninskem zavarovanju, volitev v trgovsko in obrtniško zbornico in Ljubljani in glede prodaje molitvenikov po duhovščini.

Gremij Brežice je stavil predloge glede zastopstva trgovstva v narodni skupščini.

Gremij trgovcev v Kamniku je stavil predlog glede prepovedi krošnjarnjenja z manufakturnim blagom v Sloveniji, dalje glede zaslišanja mnenja gremijev pri obrtni oblasti pred izdajo obrtnih listov in glede vzgoje dobrega trgovskega naraščaja ter končno glede določbe cen pri prometu s soljo.

Poleg tega je bila podana vrsta nujnih predlogov, in sicer g. Lovro Petovarja iz Ivanjkecev glede takojšnje zopetne uvedbe plačilnih nalogov in glede volitev v trgovsko zbornico, dalje zveznega podnačelnika Fran Zebala glede odprave točarinske takse, glede prodaje denaturiranega špirta in glede uvedbe

obligatornega dokaza o usposobljenosti za vse panoge trgovskih obratov. Gospod Frece z Bizeljskega je predlagal nujno omejitve dotoka hrvaških krošnjarnjev in uvedbo paketne tarife po pasovih razdajih.

Gospod veletržec Ivan Veselič iz Ormoža je stavil predlog glede praktične izvedbe izenačenja davkov in glede izterjavanja državnih taks.

Gospod Viktor Jeločnik je v imenu gremija ljubljanske okolice apeliral na navzočnost gospoda velikega župana, da naj vpliva na zboljšanje upravnih razmer pri glavarstvu ljubljanske okolice, kjer se vloge in dopisi zelo zamudno rešujejo, na nekatere vloge pa stranke sploh ne dobijo odgovora.

Gospod ravnatelj Fran Sirc iz Kranja je predlagal, da se Zveza pobriga za to, da bo njen zastopnik pritegnjen k delu v šestčlanski komisiji, ki je bila po časopisnih poročilih pretekli teden sestavljena v ministru trgovine in industrije za sestavo enotnega obrtnega reda za celo državo.

Gospod Rudolf Zihel iz Skofje Loke je stavil predloge glede zboljšanja prometnih razmer. Gospod Fran Slupica, načelnik ljubljanskega gremija, je predlagal, da naj se naši trgovci pri dopisovanju z inozemstvom poslužujejo izključno slovenskega jezika ter naj se na ta način skrbijo za razširjenje in nameščenje našega trgovskega naraščaja v inozemstvu. G. Milko Senčar iz Pluja je stavil predlog, da se zahteva čimprejšnje osnove gospodarskega sveta in da naj se pozove politične stranke, da se energično zavzamejo za to našo prevažno institucijo.

Konečno je stavil g. Slupica predlog, da se vsi na občnem zboru podani predlogi upojujejo na končno redakcijo širšemu odboru Zveze gremijev, ki naj jih v obliki resolucij občnega zbora dostavi na pristojna mesta in se energično zavzame za njih uveljavljenje. Predlog je bil z odobravanjem sprejet.

Nadalje je bilo sklenjeno, da se prihodnji občni zbor Zveze gremijev vrši v maju 1925 v Rogaški Slatini in da se na dan pred občnim zborom sestanejo gremijalni delegati k predkonferenci, ki bo iz podanih predlogov sestavila potrebne resolucije.

Letošnji občni zbor Zveze je bil krasna manifestacija organizatornega dela in stanovske solidarnosti našega slovenskega trgovstva, katerih uspehi sigurno ne bodo izostali. Cela vrsta govornikov je povdarjala v lepih izvajanjih važnost strokovnega in praktičnega dela gremijalnih organizacij, ki si je priborilo na odličnih mestih v Beogradu mnogo upoštevanja in priznanja. Množina in pestrost podanih predlogov, ki obsegajo skoro vsa sedaj aktualna gospodarska vprašanja, je najboljši dokaz, da gremijalne organizacije pravilno pojmujejo svoj program in da se živahno udeležujejo za njihovo uresničitev. Po občnem zboru, ki je v vsakem oziru navdse sijajno uspel, se je vršil skupni obed, kjer je bila dana delegatom prilika, da se družabno med seboj spoznajo in navežejo stike, da se tako poglobijo medsebojne zveze posameznih gremijev.

Za odpravo točarinske takse.

(Nujni predlog gosp. F. Zebala na občnem zboru Zveze dne 25. t. m.)

Položaj trgovine, ki se bavi s točenjem pijač v odprtih ali zaprtih posodah za konsum v poslovnih prostorih, v zadnjem času postruje točarinska taksa, ki vsled visoke izmere presega plačilno zmožnost točilcev pijač.

Občutnost obremenitve se kaže osobito v pokrajinah, v katerih se pobira trošarina na vino in žganje, med katere spada tudi Slovenija.

Pobiranje točarinske takse je stvarno utemeljeno le v onih pokrajinah, v katerih se ne pobira trošarina na vino in žganje, pa še v teh edino pod pogojem,

da nadomestuje trošarino na žganje in vino. Nikakor pa ni pravično, da se za pokrajine, ki ne plačujejo specialnih trošarin, namenjeno točarinsko takso hoče pobirati tudi v ostalih pokrajinah, ki imajo ravno za točenje žganja in vina specialne dajatve, a se teh dajatev hkratu ne ukine, ampak se jih hoče pobirati še naprej.

S tem se ustvarja v dajatvah neenakomernost med posameznimi pokrajinami, ki ni v skladu s členom 116. ustave, ki določa, da je davčna obveznost splošna in da so vse državne davščine enake za vsa država.

Da se ta neenakomernost odpravi, predlagam, da današnji občni zbor sklene opozoriti na preobčutno obremenitev točilcev pijač merodajne faktorje in zahtevati, da se pobiranje te takse v pokrajinah, v katerih se splošno pobira trošarina na vino in žganje, ukine.

Določila o tej taksi pa so potrebna tudi v primeru, da se taksa proti pričakovanju ne ukine, obsežne reforme, osobito glede vplivnejšega zastopa točilcev v komisiji, glede načina priredbe, da se pri uvrstitvi ne bo izigrala stan proti stanu in da se bo ravnala taksa brez ozira na vrsto točilcev edino po višini opravljenega prometa. Obsežna reforma je tem nujnejša, da se prepreči razburjenje, ki dosega vedno večji obseg med prizadetimi krogi, ko se jim vročajo nalogi za plačilo taks, ki neredko presega višino opravljenega prometa z alkoholnimi pijačami.

Predlagam, da se na današnjem občnem zboru sklene za primer, da, ako se pobiranje takse ne ukine, opozoriti merodajne kroge na nujno potrebo reforme z zahtevo, da se nudi točilcem še pred reformo priliko, da se podrobno izjavijo o svojih utemeljenih željah in zahtevah.

Nova avstrijska carinska tarifa.

Svoječasno smo v našem listu poročali o projektu novega avstrijskega carinskega tarifa ter omenjali, da se je bil hud boj med industrijskimi interesi na eni strani ter poljedelci na drugi strani. Oboji so zahtevali izdatno zaščito. Sedaj, ko je tarif izgotovljen, se čujejo iz avstrijskih gospodarskih krogov proti njemu glasne pritožbe, češ da ne ustreza sedanjim gospodarskim razmeram in da premalo upošteva, kako krepko ščitijo svojo produkcijo druge države, s katerimi ima Avstrija v glavnem trgovske slike.

Novi tarif bazira na plačilu v zlatu. V kolikor gre za postavke, ki se tičejo industrijskih izdelkov, so dosedanj nastavki sicer v precejšnjem obsegu zvišani, vendar pa dokaj zaostajajo za zvišanji, ki so jih uvedle druge države, od katerih so nekateri na tem, da jih pri reviziji še zvišajo. Avstrijska industrija se smatra zato za prikrajšano in ne v zadostni meri zaščiten.

Novi carinski tarif pa predvideva tudi zaščito domačega poljedelstva. Da se je mogel doseči kompromis med zahtevami industrije in poljedelstva, se je slednjemu koncedirala uvedba carine na uvoz nekaterih važnih poljedelskih produktov, ki je bil doslej prost. Carina za pšenico, rž, ječmen in oves znaša 2 zlati kroni, za moko 6, za fižol in riž 3 zlate krone od metrskega stoča. S tem je seveda občutno udarjen avstrijski konsument, ker se bodo življenske potrebščine temu primereno podražile.

Te carine zanimajo seveda tudi nas, ki smo zainteresirani na izvozu žitaric in mlevskih izdelkov ter drugih živil v Avstrijo. Da bodo trgovska pogajanja prinesla neko izpremembo teh tarifnih postavk, je gotovo. Kar se Jugoslavije tiče, moramo računati, da dobi v tem pogledu od Avstrije prav lahko koncesije. Avstrija ima gotovo živ interes, da si s povišanjem carin na uvoz živil ne ustvarja doma draginje. Uvedba carine na uvoz živil zato ne more biti preuspešno sredstvo za kompenzacijo. Mi se moramo pri pogajanjih zavedati, da Avstrija bolj rabi naš kruh, kakor pa mi njene industrijske izdelke.

ločno zavzel pri pristojnih mestih, žal brez uspeha.

Dne 20. januarja 1924 so se vršile volitve članov komisije za odmero osebnih dohodnine. Gremij je postavil svojo listo in z isto v celem prodr.

Davčni oblasti je gremij na prošnji predlagal nekatere trgovce v svrhu pojasnila o višini prometa.

Radi krošnjarstva, s katerim se dela velika škoda stalnim trgovcem, je gremij ponovno interveniral pri politični oblasti, toda šele po energični akciji Zveze in »Trgovskega lista« se je dosseglo v tem oziru nekaj uspeha.

Gremij je štel dne 31. decembra 1922 887 članov, med letom jih je pristopilo 231, odstopilo pa 52 ter šteje gremij koncem leta 1923 866 članov. Izmed teh izviruje trgovino z mešanim blagom 256, trgovino z lesom 148, branjarstvo 36, trgovino z deželnimi pridelki 67, trgovino s prašiči 9, špicerijo 36, sejmarstvo 59, z manufakturnim blagom 28, kramarijo 35, galanterijo 12, trgovino z vinom 12, trgovino z usnjem 19, prodajo slaščic in sadja 8, trgovino s čevljarskimi potrebščinami 9, trgovino z jajci, maslom in zelenjavo 33, trgovino s čevlji 10, prodajo knjig in papirja 7, prodaja brinja, malin in malinova 1, trgovino s konji 14, trgovino z ogljem in drvni 9, trgovino s stroji 1, trgovino s kosami 1, trgovino z žganjem 6, trgovino z živino 28, trgovino s suho robo 10, trgovino z jajci in kuretino 13, trgovino s kožami 3, trgovino z medom in voskom 6, trgovino s semeni 12, trgovino s slamniki 2, trgovino z lončenim blagom 3, trgovino s pohištvo 2, trgovske agenture in komisije 5, trgovino z mlekom 21, trgovino z elektrotehničnimi predmeti 2, trgovino s copatami 13, trgovino z volno 2, trgovino z žimo in siti 7, trgovino s čipkami 15, trgovino s čreslom 2.

(Konec prih.)

Gremij trgovcev Celje opozarja svoje člane, zlasti one, ki se pečajo z uvozom, na dopolnilni razpis o izvornih izpričevalih, ki se glasi sledeče: Razpis o izvornih izpričevalih. Dopolnilo razpisa C br. 43.918 od 18. junija 1922. Ker se je v raznih slučajih pojavilo, da se poedini uvozniki poslužujejo nepravilnih izvornih izpričeval, je gospod Minister Financ, na predlog Carinskega sveta, izdal sledeči odlok: »Carinarnice imajo v bodoče sprejeti samo taka izvorna izpričevala, ki so od lastnika blaga lastnoročno potrjena, da pod zakonsko odgovornostjo jamčijo za pravilnost izvornega izpričevala, katera se deklaraciji, kod ugovor-

jenega izvora blaga, priloži. Za slučaj, ako se naknadno dokaže ali sumniči, da je podneseno izvorno izpričevalo bilo nepravilno, bo carinarnica napram odgovorni stranki podvzela potrebne mere po odredbah Krivičnega in Carinskega zakona, t. j. obtožila se bo taka stranka pred sodiščem za falsifikat, in na blagu se bodo nadplačale naknadne pristojbine po maksimalni carinski tarifi. Iz pisarne Generalne direkcije Carin Ministrstva Financ C br. 24.020 z dne 14. maja 1924 v Beogradu.«

Gremij trgovcev Maribor obvešča: Ker se obrača vedno več takozvanih kurzovcev, t. j. absolutov in absolutinij zasebnih trgovskih tečajev na posredovalnico trgovskega gremija v Mariboru zaradi posredovanja pisarniških mest, objavlja imenovani gremij, da se na te vrste pisarniških moči ne more ozirati in jih priporočati trgovcem in industri-

cem zbog pomanjkljive izobrazbe. Kot pisarniške moči v trgovini in industriji pridejo v poštev samo absolutnje državne dvorazredne trgovske šole, trgovske nadaljevalne ali kake druge višje šole, ki posedujejo potrebno izobrazbo. Ker stojimo pred zaključkom šolskega leta, prosimo gremij vsa podjetja, ki bi imela vporabo za absolutne državne trgovske šole, da sporoče to gremiju ali pa ravnateljstvu te šole v Mariboru.

Gremij trgovcev v Celju je s strani Glavne carinarnice II. reda v Celju prejel obvestilo, da se bodo na podlagi člena 264. finanjskega zakona za 1924/25 ter razpisa C br. 451 od 11. januarja t. l., držale uradne ure na carinarnicah od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne, ob sobotah pa od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Ob praznikih so uradne ure od 9. do 11. dopoldne.

Z milom „Zlatorog“

postržete Vaše odjemalce pošteno, ker se uporabljajo za izdelavo samo izbrane surovine. Zato pazite na

Vaše zaloge in

naročite pravočasno.

Tržna poročila.

Zitni trg. (Novi Sad, 23. maja.) Pšenica 300, kuruza 220—237.50, moka »0« 465—489, »6« 335—340, »7« 290. Tendence nespremenjena. Promet je znašal 55 vagonov kuruze, 5 vagonov moke, 1 vagon pšenice. — (Budimpešta, 22. maja.) (V dinarjih). Pšenica 342—365, rž 317—322.5, ječmen za krmo 300—320, za pivovarne 325—345, oves 335—345, kuruza 270—275, otrobi 240—250.

Na živinski sejem v Mariboru dne 23. maja 1924 se je pripeljalo 561 svinj, 5 koz in 1 kozliček; cene so bile: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 162.50 do 273.50 Din, 7 do 9 tednov 250 do 275 Din, 3 do 4 mesece stari 450 do 800 dinarjev, 5 do 7 mesecev stari 900 do 950 Din, 8 do 10 mesecev stari 1150 do 1300 Din, 1 leto stari 1550 do 1900 Din, 1 kg žive teže 15 do 17.50 Din, 1 kg mrtve teže 20 do 21.25 Din, koze komad 250 do 350 Din.

Cene za živino v Budimpešti (22. maja.) (V dinarjih). Dogon 881 glav goveje

živine in 1400 svinj. Tendence živahna. Notirajo: Voli I. 15—18, ostali 9—14, biki 12—16.5, krave boljše 13.5—15.5, izjemoma 16—17, slabše 9—13, mršava živina 6.5—8.5, mlada živina 9—14, lahke svinje 22.5—25.5, srednje 24.5 do 25.5, težke 24—27.4 dinarjev za kg žive teže.

Trboveljski premog in drva

dobavlja
DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 397. Sedež: Celje. Besedilo firme: Alojz Kališnik, mestni stavbenik. 398. Sedež: Dolnji Logatec. Besedilo firme: Karol Rus. 399. Sedež: Dravograd. Besedilo firme: Josip Pitamic, carinski posrednik v Dravogradu. 400. Sedež: Ljubljana. Besedi-

lo firme: E. Malhapa. 401. Sedež: Nova sela (okraj Kočevje). Besedilo firme: Anton Cetinski, trgovina z vinom.

Izbrisali sta se nastopni firmi: 405. Sedež: Celje. Besedilo firme: Franjo Rozman, trgovina z mešanim blagom. 406. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: E. Demajo.

Dobava, prodaja.

Dobava pločevinastih plomb. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 14. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 2.000.000 komadov pločevinastih plomb za plombiranje vreč.

Dobava sirkovih metelj. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 14. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5000 komadov sirkovih metelj.

Dobava papirja. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 13. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 183.000 kg belega papirja v bobinah.

Dobava živežnih potrebščin. Dne 6. junija t. l. se bo sklenila v pisarni Stalne vojne bolnice Dravske divizijske oblasti v Ljubljani direktna pogodba glede dobave 700 kg krompirja, 270 kg belega fižola, 225 kg ješprenčka, 20 kg suhih sliv in kravjega mleka (okoli 50 l dnevno).

Dobava blagaj. Direkcija pošta i telegrafa v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo za dobavo 15 stoječih blagajev št. 0 in 1 in 10 ročnih blagajev na dan 16. junija 1924.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Vsakovrstno
moško perilo
po znižanih cenah priporoča
tovarna perila „TRIGLAV“
G. Vojska in drug
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8
nasproti hotela Strukelj

NA VELIKO!
Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanece, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

v Ljubljani.

STANJE VLOŽENEGA DENARJA preko 90 milijonov dinarjev ali 360 milijonov kron.

SPREJEMA VLOGE na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

ZLASTI PLACUJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladoletnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špeterijsko blago

raznovrstno žganje,

moko

in deželne pridelke,

raznovrstno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulično posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo. Na debelo l Na drobno l

LJUBLJANA

SIMON GREGORČEVA ULICA 13
Telefon šte. 552

se priporoča za naročila vseh in njeno stroko spadajočih del.

Lastna knjigovoznica. Izvršitev točna in solidna!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzovjavke: Kredit Ljubljana

Telefon šte. 40, 457, 548

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter rakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.